

MODÜL 7

EYLEMLİKLER - I. -mEk / VERBAL NOUNS - I. -mEk

İçindekiler / Contents

	<u>sayfa</u>
Bölüm 1. Mastar olarak / <i>As an infinitive</i>	1
Bölüm 2. -mEk + hal eki / <i>-mEk + case suffix</i>	5

BÖLÜM 1: Mastar olarak / *As an infinitive*

ÖRNEK KONUŞMA

- Seval : Bu pikniğe **gelmek** benim için çok iyi oldu. Arada bir böyle temiz hava **almak** sağlık için de çok yararlı.
- Meral : Evet, piknik yerini **bulmak** zamanımızı aldı, ama iyi bir yer seçmişiz. Üstelik deniz de hemen önümüzde. Biliyorsun, **yüzmek**, **koşmak** ve voleybol **oyynamak** bizim çocukların en büyük zevki.
- Seval : **Yüzmek** benim de en büyük zevkim. Bütün hafta boyunca çok **çalışmak**, koşturup **durmak** zorundayım. O yüzden hafta sonlarında **dinlenmek** istiyorum. Çoğunlukla cumartesi günleri yüzmeye gidiyorum. Evde **oturmak**, televizyon **seyretmek** bana yetmiyor.
- Meral : Evde **oturmak** insanı içine kapanık yapıyor. Evden çıkıp değişik uğraşlar **bulmak** gerekli.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Deniz kenarında taş **toplamak** Ali'nin en büyük zevkidir.
2. Mutlu **olmak** insanın kendi elindedir.
3. Bu markette pazarlık **yapmak** mümkün.
4. Böyle bir işe kalkışmadan önce iyice **düşünmek** gerekirdi.
5. Komşularla **geçinebilmek** bazen hiç de kolay olmuyor.

ALİŞTIRMALAR:

- A.** Aşağıdaki boşluklara uygun fiiller bulun.
Fill in the blanks with suitable verbs.

Örnek:

kitap okumak

1. tiyatroya _____	6. araba _____
2. spor _____	7. içki _____
3. tenis _____	8. yemek _____
4. yolculuk _____	9. partiye _____
5. film _____	10. yüzme havuzunda _____

- B.** Yukarıdaki listeye tekrar bakın ve yapmaktan hoşlandığınız ya da hiç hoşlanmadığınız şeyleri belirtin. Listeye başka maddeler de ekleyebilirsiniz.

Examine the list again and indicate the activities you enjoy and the ones that you dislike. You may add other activities to the list.

Örnek:

Hoşlandıklarım: *kitap okumak, dans etmek,*
Hoşlanmadıklarım: *evde oturmak, ...*

- C.** Sizce aşağıdaki işleri iyi yapabilmek için neler gerekli?

What are in your opinion the necessary qualifications to carry out the activities listed below?

Örnek:

dansöz:
iyi dans edebilmek, güzel bir vücuda sahip olmak, yetenekli olmak gibi.

1. maratoncu	6. mimar
2. öğretmen	7. ressam
3. gazeteci	8. şarkıcı
4. kimyager	9. tıp doktoru
5. matematikçi	10. yazar

Ç. Aşağıdaki sorulardan beş tane seçip örnekteki benzer cümleler hazırlayın.

Choose any of the five questions listed below and prepare sentences similar to the example.

Örnek:

*Sigara **içmek** sağlığa zararlı.
Her gün meyva **yemek** sağlığa yararlı.*

Sizce neler...

1. sağlığa zararlı?	7. kolay?
2. sağlığa yararlı?	8. yorucu?
3. tehlikeli?	9. dinlendirici?
4. zevkli?	10. iyi bir huy?
5. sıkıcı?	11. kötü bir alışkanlık?
6. zor?	12. anlamsız?

D. Master kullanarak örnekteki benzer cümleler kurunuz.

Form sentences similar to the example using the infinitive.

Örnek:

*Kitap okumak en büyük zevkim.
Çok içki içmek iyi bir huy değil.*

1. _____ en büyük zevkim.
2. _____ gerekli.
3. _____ anlamsız.
4. _____ bana iyi geldi.
5. _____ çok güzel.
6. _____ iyi bir huy değil.
7. _____ zor.
8. _____ kolay olmadı.

- E. Hangisi daha kolay ya da daha hoş? Aşağıdaki ipuçlarını ve uygun fiiller kullanarak örnekteki benzer cümleler kurunuz.

Which one is easier or more pleasant to do? Form sentences similar to the example using the clues provided below and suitable verbs.

Örnek:

Çamaşır : makina / el
*Makinada çamaşır **yıkamak**, elde **yıkamaktan** daha kolay.*

1. Tatil : ev / deniz kenarı
2. Yerler : elektrik süpürgesi / normal süpürge
3. Yazı : bilgisayar / el
4. Yolculuk : uçak / araba
5. Film : dvd / sinema
6. Yemek : lokanta / ev

- F. Aşağıdaki iki sütunda yazılı olanları eşleştirin ve örnekteki kalıba göre cümleler yapın.

Form sentences by matching the two columns below.

Örnek:

*Bütün gece ders **çalışmak** insanı yoruyor.*

1.	3 saat monoton bir ders dinlemek	<i>yormak</i>
2.	klasik müzik dinlemek	<i>terletmek</i>
3.	tuzlu ayçiçeği yemek	<i>susatmak</i>
4.	akşam yatmadan önce kahve içmek	<i>sıkmak</i>
5.	hiç dinlenmeden sürekli koşmak	<i>uykusunu getirmek</i>
6.	akşam yatmadan önce süt içmek	<i>eğlendirmek</i>
7.	komik bir film seyretmek	<i>dinlendirmek</i>
8.	saunada oturmak	<i>uykusunu kaçırmak</i>

G. Dünyanın birçok sorunu var. Bunları çözmek için sizce neler yapmak gerek/neler yapmalı?

Our world has a lot of problems. What are some of the things that need to be done in order to solve these problems?

Örnek:

Bence açlık sorunu çeken ülkelere yiyecek yardımı **yapmak gerek / yapmalı.**
ya da:

Bence açlık sorununu çözmek için insanları **eğitmek gerek / eğitmeli.**

1. açlık:
2. evsizlik:
3. çevre kirliliği:
4. eğitimsizlik:
5. beyin göçü:

BÖLÜM 2: -mEk + hal eki / -mEk + case suffix

ÖRNEK KONUŞMA

Merih : Bu hafta sonu arkadaşlarla pikniğe gitmeyi düşünüyoruz. Sen de bizimle gelmek ister misin?

Fatih : Tabii. Piknik yapmayı çok severim. Hele açık havada ızgara köfte yemeye bayılırım.

Merih : Harika. Arkadaşlarla yiyecekleri paylaştık. Sana da ızgara köfteleri yapmak düştü.

Fatih : Tamam. Kaç tane yapayım?

Merih : Fazla değil, sadece 250 tane.

Fatih: NE! Şimdi hatırladım, benim bu hafta sonu çok önemli bir işim vardı. Özür dilerim ama pikniğe gelmekten vazgeçtim.

Merih : Aman Fatih, tabii ki şaka yapıyorum. 15-20 tane yapsan yeter. Anlaştık mı?

Fatih : Tamam, tamam.

ÖRNEK CÜMLELER**- mEk**

1. Gelecek sene yeni bir eve taşın**mak** istiyorum.
2. New York'a giden turistlerin birçoğu Özgürlük Anıtı'nı gör**mek**/görmeyi istiyorlar.

- mEyİ

1. Bu gece erken yat**mayı** umuyorum.
2. İnsanoğlu şimdi başka gezegenlerde şehirler kur**mayı** düşünüyor.
3. Sonunda eczaneye uğra**mayı** hatırladım.
4. Bana İstanbul'dan kartpostal gönder**meyi** unutma.
5. Türkler çay iç**meyi** çok severler.

- mEyE

1. Okulu bitirdikten sonra hemen çalış**maya** başladım.
2. Bu hafta sonu arkadaşlarla bizim evde toplan**maya** karar verdik.
3. Çocuklar bahçede çadır kur**maya** çalışıyorlar.
4. Arabanın aküsü bitmiş. Eşim sabah çalıştı**maya** uğraştı ama olmadı.

- mEktEn

1. Çocuklar genellikle tatlı şeyler yem**ekten** çok hoşlanırlar.
2. Her gün okulun kafeteryasında yemek yem**ekten** bıktım.
3. Bazı insanlar dedikodu yap**maktan** nefret eder.
4. Sabahları karanlıkta kalk**maktan** hiç hoşlanmam.
5. Annemlerden hep kendi çocukluk anılarını duym**aktan** sıkıldık.

ALİŞTIRMALAR

- A. Aşağıdaki cümleleri "**-mEk, -mEyI, -mEyE, -mEktEn**" eklerinden uygun olanı ile bitirin.

*Complete the sentences below using the suffixes "**-mEk, mEyI, -mEyE, -mEktEn**".*

Örnek:

Pasta yapmayı çok seviyorum.

1. Balık ye———— hiç sevmiyorum.
2. Ahmet ve Ayşe bu hafta sonu bize gel———— düşünüyorlarmış.
3. Oğlum, sana her gün ev ödevlerinde yardım et———— bıktım.
4. Neyse ki soğuk günler bitti. Ben de tekrar sabahları işe gitmeden önce parkta koş———— başladım.
5. Sabahları erken kalk———— nefret ediyorum.
6. Yarın biraz vaktim var. Komşulara taşınmalarında yardım et———— düşünüyorum.
7. Tüh. Yine ocağın altını kıs———— unutmuşum. Pilavın dibi tutmuş.
8. Korku filmleri seyret———— çok hoşlanıyorum.
9. Tatile çıkmadan önce çiçekleri komşulara bırak———— bana hatırlatabilir misin acaba?
10. Geçenlerde evde baklava yap———— denedim ama olmadı.

- B. Aşağıdaki yiyecek ve içecek listesine bakın ve "**hoşlanmak, sevmek, bayılmak** ya da **nefret etmek**" fiillerini kullanarak cümleler hazırlayın.

*Look at the list of foods and beverages below and form sentences using the verbs "**hoşlanmak, sevmek, bayılmak or nefret etmek.**"*

Örnek:

Hamburger yemeyi çok severim ama ıspanak yemekten hiç hoşlanmam.

ıspanak	hamburger	kremalı pasta	martini
viski	balık	makarna	greyfrut
Pepsi	karnabahar	süt	ançuvez

- C. Yukarıdaki listenin dışında yemekten/içmekten hoşlandığınız ya da hoşlanmadığınız şeyleri söyleyin.

List foods and beverages that you like or dislike that are not mentioned in the list above.

- Ç. Bir yakınınızın ya da bir arkadaşınızın tercihlerini anlatır mısınız? Cümlelerinizi aşağıdaki örneğe bakarak kurun.

Describe the preferences of a friend or someone close to you. Form sentences similar to the example.

Örnek:

Annem kuşkonmaz yemekten çok hoşlanır ama bamya yemeyi hiç sevmez.

- D. Aşağıdaki durumlarda neleri yapmaktan hoşlanırsınız, neleri yapmaktan hoşlanmazsınız?

What do you like to do and don't like to do in these situations?

Örnek:

Tatillerde dağlara tırmanmaktan hoşlanırım, deniz kenarına gitmekten hoşlanmam.

1. yolculuk
2. cuma akşamları
3. sabahları
4. yeni bir şehre gittiğinizde

5. alışverişe çıktığınızda

6. akşam yemeklerinden sonra

7. kışın

E. Aşağıdakilerden hangilerini yapmayı tercih edersiniz? Tercihinizi söyleyin ve bu tercihi niçin yaptığınızı açıklayın.

Which of the following do you prefer to do? State your preference and explain the reason for your choice.

Örnek:

ya da *Ben yüzmeyi tercih ederim çünkü denizi çok severim.*

Ben yüzmeyi tenis oynamaya tercih ederim çünkü denizi çok severim.

1. çay / kahve içmek

2. trenle / uçakla seyahat etmek

3. kedi / köpek sahibi olmak

4. sinemaya / tiyatroya gitmek

5. caz müziği / klasik müzik dinlemek

6. evde / apartman dairesinde oturmak

7. şehirde / şehir dışında oturmak

8. detektif romanları / aşk romanları okumak

9. şehirde araba kullanmak / otobüse binmek

F. Gelecek beş ve on yıl içinde neler yapmayı, neler başarmayı düşünüyorsunuz / umuyorsunuz / hayal ediyorsunuz?

What are the things you are planning / hoping / wishing to do within the next five and ten years?

Örnek:

Gelecek beş yıl içinde doktoramı bitirmeyi düşünüyorum. ...

Gelecek on yıl içinde ...

G. a) Aşağıdakilerden hangilerini yapmak/yapmayı ya da olmak/olmayı isterdiniz?

Which of the following would you like to do or to be?

Örnek:

*Pasifik'te ıssız bir adada **olmak/olmayı isterdim** çünkü orada dinlenebilirdim.*

1. on altı yaşında olmak
2. yüz yaşına kadar yaşamak
3. bir uçağa sahip olmak
4. iyi Türkçe konuşabilmek
5. ünlü olmak
6. bir ülkenin devlet başkanı olmak
7. değişik ülkelerde yaşamak

b) Hangilerini yapmak ya da olmak istemezsiniz? Niçin?

Which would you not like to do or to be?

Ğ. Aşağıdaki cümleleri tamamlayın.

Complete the following sentences.

Örnek:

*Hayatta en çok **görmek** istediğim yer Tibet.*

Hayatta en çok	görmek	istediğim	şey
	gitmek		yer _____.
	yemek		kişi
	yapmak		
	tanışmak		
	olmak		